

U S T A W A

z dnia 2025 r.

**o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz ustawy
o podatku dochodowym od osób fizycznych**

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1383) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1:
 - a) po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:
„1b) zasady udzielania wsparcia publicznego na likwidację kopalń;”,
 - b) w pkt 2a skreśla się wyraz „likwidowanych”,
 - c) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
„6a) zasady nieodpłatnego przekazywania nieruchomości i ruchomości przedsiębiorstw górniczych;”;
- 2) w art. 2:
 - a) w pkt 1:
 - w lit. a skreśla się wyrazy „na terenach górniczych”,
 - lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) spółkę, w której Skarb Państwa lub spółki węglowe posiadają akcje albo udziały, prowadzącą wydobycie węgla kamiennego na podstawie koncesji lub która prowadzi likwidację zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, lub prowadzi działania polikwidacyjne, lub zabezpiecza kopalnię przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym po zakończeniu likwidacji kopalni,”;
 - b) w pkt 6:
 - wyraz „oraz” zastępuje się wyrazem „lub”,
 - kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
„7) jednostka produkcyjna – podziemne miejsce wydobycia węgla i powiązana z nim infrastruktura zdolne do produkowania węgla surowego niezależnie od innych części przedsiębiorstwa górniczego.”;
- 3) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. Do środków uzyskanych przez przedsiębiorstwo górnicze ze sprzedaży skarbowych papierów wartościowych przekazanych na podwyższenie kapitału zakładowego tego przedsiębiorstwa przez Skarb Państwa stosuje się odpowiednio art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.¹⁾).”;

- 4) w art. 5a w ust. 2 wyrazy „2025 r.” zastępuje się wyrazami „2027 r.”;
- 5) w art. 5b w ust. 2 wyrazy „2025 r.” zastępuje się wyrazami „2027 r.”;
- 6) w art. 6 w ust. 4 po wyrazach „zakładu górniczego” dodaje się wyrazy „lub likwidowanej oznaczonej części zakładu górniczego”;
- 7) po art. 6 dodaje się art. 6a w brzmieniu:

„Art. 6a. Podejmowane przez przedsiębiorstwa górnicze działania polegające na likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, działania polikwidacyjne oraz zabezpieczenie kopalń przed zagrożeniem wodnym, gazowym i pożarowym po zakończeniu likwidacji kopalni, jako ostatnie elementy działalności wydobywczej, stanowią działalność sektorową w zakresie w zakresie wydobywania paliw, o której mowa w art. 5 ust. 4 pkt 7 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 oraz z 2025 r. poz. 620, 769 i 794).”;

- 8) w art. 8:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Jeżeli likwidację kopalni rozpoczęto w okresie od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2049 r., przedsiębiorstwo górnicze objęte systemem wsparcia finansuje zadania w zakresie likwidacji kopalni, zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, rekultywacji terenów zdegradowanych, zagospodarowywania majątku likwidowanej kopalni oraz likwidacji i zagospodarowywania zbędnego majątku przedsiębiorstwa górniczego ze środków

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1717, 1756 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39 i 1180.

własnych zgromadzonych na funduszu likwidacji zakładu górniczego, a po ich wyczerpaniu:

- 1) z pozostałych środków własnych;
 - 2) z dotacji budżetowej;
 - 3) ze środków pochodzących z podwyższenia kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górniczego skarbowymi papierami wartościowymi przez Skarb Państwa.”;
- b) uchyla się ust. 3 i 4,
- c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw gospodarki surowcami energetycznymi określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej oraz przekazywania skarbowych papierów wartościowych na podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górniczego przez Skarb Państwa, przeznaczonych na finansowanie likwidacji kopalni, zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, rekultywacji terenów zdegradowanych, zagospodarowywania majątku likwidowanej kopalni oraz likwidacji i zagospodarowywania zbędnego majątku przedsiębiorstwa górniczego;
- 2) sposób wykorzystania przyznanej dotacji budżetowej oraz środków uzyskanych ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych;
- 3) tryb rozliczania przyznanej dotacji budżetowej oraz środków uzyskanych ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych;
- 4) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej oraz tryb zwrotu, w całości lub w części, równowartości środków uzyskanych ze sprzedaży skarbowych papierów wartościowych

– biorąc pod uwagę zadania wykonywane w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalni, zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie

i po zakończeniu likwidacji kopalni, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, rekultywacji terenów zdegradowanych, zagospodarowywania majątku likwidowanej kopalni oraz likwidacji i zagospodarowywania zbędnego majątku przedsiębiorstwa górniczego.”;

9) w art. 8f ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przedsiębiorstwo górnicze w trakcie likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części może, w celu ochrony środowiska lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu likwidowanego zakładu górniczego, wydobywać metan bez uzyskania koncesji, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, w przestrzeni objętej planem ruchu likwidowanego zakładu górniczego lub likwidowanej oznaczonej części zakładu górniczego.”;

10) w art. 10 po wyrazie „oraz” dodaje się wyrazy „do dnia 31 grudnia 2026 r.”;

11) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:

„Art. 10a. Przedsiębiorstwo górnicze objęte systemem wsparcia zwalnia się, w zakresie dotyczącym likwidowanego zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, z obowiązku zapłaty bieżących wpłat wobec Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, wpłat z zysku oraz opłat i kar wobec Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w części dotyczącej tych funduszy, z wyjątkiem opłat i kar stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego.”;

12) w tytule rozdziału 3a skreśla się wyraz „likwidowanych”;

13) po art. 11a dodaje się art. 11aa w brzmieniu:

„Art. 11aa. 1. Pracownikom przedsiębiorstw górniczych objętych systemem wsparcia, zatrudnionym w zakładzie górniczym, nieposiadającym uprawnień emerytalnych, przysługuje:

- 1) urlop górniczy albo
- 2) urlop dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, albo
- 3) jednorazowa odprawa pieniężna.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, są przyznawane pracownikowi na jego wniosek za zgodą pracodawcy, jeżeli przed dniem złożenia wniosku nie korzystał z takich uprawnień oraz nie korzystał z odpraw lub innych świadczeń pieniężnych, wynikających z obowiązujących wcześniej przepisów dotyczących restrukturyzacji górnictwa.

3. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, mogą zostać przyznane pracownikowi tylko raz.

4. Osoba korzystająca z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, traci to uprawnienie, jeżeli po jego przyznaniu:

- 1) podjęła zatrudnienie na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej w przedsiębiorstwie górniczym;
- 2) podjęła zatrudnienie na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej w innym przedsiębiorstwie, które świadczy usługi w zakresie prowadzenia robót górniczych na rzecz przedsiębiorstwa górniczego, na stanowisku związanym z prowadzeniem robót górniczych;
- 3) nabyła uprawnienia emerytalne.

5. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, nie ograniczają uprawnień określonych ustawą z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.”;

- 14) po art. 11b dodaje się art. 11ba w brzmieniu:

„Art. 11ba. 1. Urlop górniczy, o którym mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1, przysługuje pracownikowi zatrudnionemu pod ziemią, któremu ze względu na wiek i łączny staż pracy, w tym staż pracy w okresie pełnienia z wyboru funkcji w organach związku zawodowego zrzeszającego pracowników przedsiębiorstwa górniczego objętego systemem wsparcia, lub staż pracy pod ziemią wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy brakuje nie więcej niż pięć lat do nabycia prawa do emerytury – w wymiarze do pięciu lat.

2. Urlop dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o którym mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 2, przysługuje pracownikowi zatrudnionemu w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla, któremu ze względu na wiek, łączny staż pracy lub staż pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy brakuje nie więcej niż cztery lata do nabycia prawa do emerytury – w wymiarze do czterech lat.

3. Urlop górniczy, o którym mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1, przysługuje pracownikowi w wymiarze do pięciu lat pod warunkiem, że skorzystanie z niego pozwoli mu nabyć prawo do emerytury z dniem jego zakończenia, do dnia 31 grudnia 2054 r.

4. Urlop dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o którym mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 2, przysługuje pracownikowi w wymiarze do czterech lat pod warunkiem, że skorzystanie z niego pozwoli mu nabyć prawo do emerytury z dniem jego zakończenia, do dnia 31 grudnia 2053 r.

5. Urlop górniczy oraz urlop dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1 i 2, mogą być udzielone przez pracodawcę po ustaleniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresów uprawniających pracownika do emerytury i okresu urlopu górniczego albo okresu urlopu dla pracowników przeróbki mechanicznej węgla niezbędnego do nabycia uprawnień emerytalnych.

6. Urlop górniczy, o którym mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1, traktuje się na równi z okresem pracy górniczej uprawniającym do nabycia uprawnień emerytalnych. Okres urlopu górniczego uwzględnia się również przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej, o której mowa w art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

7. Okres pełnienia z wyboru funkcji związkowej w organach związku zawodowego zrzeszającego pracowników przedsiębiorstwa górniczego objętego systemem wsparcia traktuje się na równi z okresem pracy równorzędnej, o której mowa w art. 50c ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, pod warunkiem że pracownik zatrudniony pod ziemią przez przedsiębiorstwo górnicze objęte systemem wsparcia przez co najmniej 10 lat wykonywał pracę górniczą, o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Okres pełnienia z wyboru funkcji związkowej w organach związku zawodowego zrzeszającego pracowników przedsiębiorstwa górniczego objętego systemem wsparcia uwzględnia się przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej, o której mowa w art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

8. Okres urlopu dla pracowników zakładu mechanicznej przeróbki węgla, o którym mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 2, traktuje się na równi z okresami pracy w szczególnych warunkach, uprawniającymi do emerytury pomostowej, o której mowa w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

9. Skorzystanie z urlopu górniczego oraz urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1 i 2, jest dobrowolne.

10. Urlop górniczy oraz urlop dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1 i 2, mogą być przyznane pod warunkiem rozwiązania z pracownikiem z jego inicjatywy umowy o pracę za porozumieniem stron z dniem zakończenia urlopu. Uzgodnienie trybu rozwiązania umowy o pracę następuje przed przyznaniem urlopu.

11. Pracownik korzystający z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1 i 2, nie może skorzystać z jednorazowej odprawy pieniężnej, o której mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 3.”;

15) po art. 11c dodaje się art. 11ca w brzmieniu:

„Art. 11ca. 1. W okresie korzystania z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1 i 2, pracownik jest zwolniony z obowiązku świadczenia pracy i otrzymuje świadczenie socjalne w wysokości 80 % miesięcznego wynagrodzenia obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy.

2. Do podstawy obliczania wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy, o którym mowa w ust. 1, wlicza się:

- 1) nagrodę z okazji „Dnia Górnika” w wysokości 1/12 ostatniej wypłaconej pracownikowi nagrody;
- 2) dodatkową nagrodę roczną w wysokości 1/12 ostatniej wypłaconej pracownikowi nagrody lub składnika wynagrodzenia, który ją zastąpił;
- 3) nagrodę jubileuszową w wysokości 1/60 nagrody, a w przypadku ratowników górniczych 1/36 ostatniej wypłaconej pracownikowi nagrody;
- 4) wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych za ostatnie trzy miesiące przed dniem przyznania urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1 i 2, w wymiarze nie wyższym niż 37,5 godziny.

3. Pracownik korzystający z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1 i 2, niezależnie od świadczenia, o którym mowa w ust. 1, ma prawo do korzystania z uznaniowych świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

4. Osobie korzystającej z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1 i 2, i otrzymującej świadczenie socjalne, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje prawo do nagrody jubileuszowej, nagrody z okazji „Dnia Górnika” oraz dodatkowej nagrody rocznej lub składnika wynagrodzenia, który ją zastąpił, określonych w przepisach prawa pracy, obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym objętym systemem wsparcia, w którym osoba ta jest zatrudniona.

5. W okresie korzystania z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1 i 2, pracownikowi nie przysługuje urlop wypoczynkowy.

6. Urlopy górnicze oraz urlopy dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 1 i 2, oraz świadczenia, o których mowa

w ust. 3, są finansowane przez przedsiębiorstwo górnicze objęte systemem wsparcia z dotacji budżetowej lub ze środków pochodzących z podwyższenia kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górnictwa skarbowymi papierami wartościowymi przez Skarb Państwa.

7. Minister właściwy do spraw gospodarki surowcami energetycznymi określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej oraz przekazywania skarbowych papierów wartościowych na podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górnictwa skarbowych papierami wartościowymi przez Skarb Państwa, przeznaczonych na finansowanie świadczeń, o którym mowa w ust. 1 i 3;
- 2) sposób wykorzystania przyznanej dotacji budżetowej oraz środków uzyskanych ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych;
- 3) tryb rozliczania przyznanej dotacji budżetowej oraz środków uzyskanych ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych;
- 4) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej oraz tryb zwrotu, w całości lub w części, równowartości środków uzyskanych ze sprzedaży skarbowych papierów wartościowych

– biorąc pod uwagę rodzaj oraz zapewnienie sprawności wypłacania świadczeń, o których mowa w ust. 1 i 3, na finansowanie których będzie przyznana dotacja lub będą przekazywane skarbowe papiery wartościowe na podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górnictwa skarbowych papierami wartościowymi przez Skarb Państwa.”;

16) po art. 11d dodaje się art. 11da w brzmieniu:

„Art. 11da. 1. Jednorazowa odprawa pieniężna, o której mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 3, przysługuje pracownikom nieposiadającym uprawnień do urlopu górnictwa albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, zatrudnionym:

- 1) na powierzchni kopalni, w tym w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla, i posiadającym co najmniej 3-letni staż pracy w przedsiębiorstwie górnictwa lub
- 2) pod ziemią i posiadającym co najmniej 3-letni staż pracy pod ziemią w przedsiębiorstwie górnictwa

– z którymi umowa o pracę zostanie rozwiązana za porozumieniem stron.

2. Pracownikom, o których mowa w ust. 1, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna, o której mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 3, w wysokości 170 000 zł.

3. Kwota jednorazowej odprawy pieniężnej, o której mowa w ust. 2, nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne.

4. Jednorazowa odprawa pieniężna, o której mowa w art. 11aa ust. 1 pkt 3, może być przyznana nie później niż 12 miesięcy przed dniem uzyskania przez pracownika uprawnień emerytalnych.”;

17) po art. 11f dodaje się art. 11fa w brzmieniu:

„Art. 11fa. Restrukturyzacja zatrudnienia w przedsiębiorstwie górniczym objętym systemem wsparcia jest finansowana przez to przedsiębiorstwo z dotacji budżetowej lub ze środków pochodzących z podwyższenia kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górniczego skarbowymi papierami wartościowymi przez Skarb Państwa.”;

18) art. 11g otrzymuje brzmienie:

„Art. 11g. 1. Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., zwana dalej „Agencją”, prowadzi:

- 1) monitoring zmian stanu zatrudnienia w kopalniach, w tym wykorzystania uprawnień, o których mowa w art. 11a ust. 1 i art. 11aa ust. 1;
- 2) rejestr osób, które od dnia 1 stycznia 1994 r. skorzystały z uprawnień i świadczeń przyznanych w ramach procesów restrukturyzacji zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego, zwany dalej „rejestrem”.

2. Rejestr obejmuje następujące dane osobowe:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) numer PESEL, jeżeli został nadany;
- 4) nazwę zakładu pracy;
- 5) stanowisko pracy zajmowane w dniu przyznania świadczenia lub uprawnienia;
- 6) rodzaj przyznanego świadczenia lub uprawnienia;
- 7) datę przyznania świadczenia lub uprawnienia;
- 8) podstawę przyznania świadczenia lub uprawnienia, przez wskazanie:
 - a) przepisów ustaw dotyczących restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, obowiązujących w okresie od 1 stycznia 1994 r. lub
 - b) przepisów aktów wykonawczych wydanych na podstawie ustaw, o których mowa w lit. a, lub
 - c) układów zbiorowych pracy, porozumień społecznych oraz innych aktów zakładowych.

3. Podstawą wpisu w rejestrze są dane, o których mowa w ust. 2, pozyskane z:

- 1) dokumentacji przekazanej przez przedsiębiorstwa górnicze, przedsiębiorstwa robót górniczych oraz pracodawców;
- 2) rejestrów prowadzonych w latach 1994–2003 przez Państwową Agencję Węgla Kamiennego S.A. oraz Państwową Agencję Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego S.A.

4. Celem prowadzenia rejestru jest zapobieganie wielokrotnemu korzystaniu z uprawnień i świadczeń finansowanych ze środków publicznych, w szczególności weryfikacja danych osób ubiegających się o przyznanie uprawnień na podstawie art. 11a ust. 2.

5. Dane zgromadzone w rejestrze są przechowywane przez okres nie dłuższy niż 50 lat od dnia przyznania danego świadczenia lub uprawnienia, z możliwością wcześniejszego usunięcia danych, jeżeli nie są one już niezbędne do realizacji celów rejestru.

6. Agencja w odniesieniu do danych osobowych zgromadzonych na podstawie ust. 1 jest administratorem w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²⁾).”;

19) art. 11i otrzymuje brzmienie:

„Art. 11i. Minister właściwy do spraw gospodarki surowcami energetycznymi określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej oraz przekazywania skarbowych papierów wartościowych na podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górniczego przez Skarb Państwa, przeznaczonych na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych;
- 2) sposób wykorzystania przyznanej dotacji budżetowej oraz środków uzyskanych ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych;
- 3) tryb rozliczania przyznanej dotacji budżetowej oraz środków uzyskanych ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych;

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

4) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej oraz tryb zwrotu, w całości lub w części, równowartości środków uzyskanych ze sprzedaży skarbowych papierów wartościowych

– biorąc pod uwagę zapewnienie sprawności wypłacania jednorazowych odpraw pieniężnych, na finansowanie których będzie przyznana dotacja lub będą przekazywane skarbowe papiery wartościowe na podwyższenia kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górniczego przez Skarb Państwa.”;

20) po art. 11i dodaje się art. 11j –11l w brzmieniu:

„Art. 11j. 1. Pracownicy przedsiębiorstw górniczych objętych systemem wsparcia mogą uczestniczyć w procesie alokacji do innych przedsiębiorstw górniczych, w tym również do innych przedsiębiorstw górniczych objętych systemem wsparcia.

2. Alokacja pracownika do innego przedsiębiorstwa górniczego może nastąpić po zawarciu porozumienia pomiędzy dotychczasowym pracodawcą a nowym pracodawcą.

3. Rozwiązanie umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą następuje z inicjatywy pracownika za porozumieniem stron.

4. Nowy pracodawca zawiera z pracownikiem umowę o pracę na czas nieokreślony.

5. Okres zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy jest wliczany u nowego pracodawcy do okresu, od którego zależą wszystkie uprawnienia wynikające ze stosunku pracy.

6. W przypadku przeniesienia pracownika w trybie określonym w ust. 1–5 przeniesionemu pracownikowi nie przysługuje wobec przedsiębiorstwa górniczego, z którego został przeniesiony, uprawnienie do odprawy, o której mowa w art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

Art. 11k. 1. Przedsiębiorstwo górnicze nie może zatrudnić, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej, osoby, której przyznane zostały uprawnienia, o których mowa w art. 11a ust. 1 lub art. 11aa ust. 1.

2. Przedsiębiorstwo górnicze nie może dopuścić do wykonywania na terenie zakładu górniczego czynności związanych z prowadzeniem robót górniczych przez pracownika innego przedsiębiorstwa świadczącego usługi w zakresie prowadzenia tych robót lub osobę zatrudnioną w tym przedsiębiorstwie na innej podstawie niż stosunek pracy, której przyznano uprawnienia, o których mowa w art. 11a ust. 1 lub art. 11aa ust. 1. Zakaz, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, obejmuje również osoby prowadzące

jednoosobową działalność gospodarczą, którym przyznano uprawnienia, o których mowa w art. 11a ust. 1 lub art. 11aa ust. 1.

3. Przedsiębiorstwo górnicze przed:

- 1) zatrudnieniem pracownika,
 - 2) dopuszczeniem do wykonywania na terenie zakładu górniczego czynności związanych z prowadzeniem robót górniczych przez pracownika przedsiębiorstwa świadczącego usługi w zakresie prowadzenia tych robót
- dokonuje weryfikacji, czy pracownikowi temu zostały przyznane uprawnienia, o których mowa w art. 11a ust. 1 lub art. 11aa ust. 1.

4. W celu dokonania weryfikacji, o której mowa w ust. 3, przedsiębiorstwo górnicze występuje o udzielenie informacji w zakresie przyznania uprawnień, o których mowa w art. 11a ust. 1 lub art. 11aa ust. 1, do Agencji.

5. Agencja udziela informacji na temat przyznania albo nieprzyznania uprawnień, o których mowa w art. 11a ust. 1 lub art. 11aa ust. 1, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wniosku o udzielenie informacji, o której mowa w ust. 4.

11l. 1. Przedsiębiorstwo górnicze objęte systemem wsparcia nie może zatrudniać, w tym na podstawie umów cywilnoprawnych, nowych pracowników, z zastrzeżeniem ust. 2–6.

2. Dopuszczalne jest zatrudnienie w kopalni nowych pracowników o specjalistycznych kwalifikacjach, po przeprowadzeniu naboru na określone stanowisko.

3. Pierwszeństwo w zatrudnieniu w ramach naboru posiadają pracownicy likwidowanego zakładu górniczego lub likwidowanej oznaczonej części zakładu górniczego należącego do innego przedsiębiorstwa górniczego objętego systemem wsparcia pod warunkiem, iż nie skorzystali z uprawnień, o których mowa w art. 11aa ust. 1, oraz spełniają wymagania określone w ogłoszeniu o naborze.

4. W przypadku braku osób, o których mowa w ust. 3, pierwszeństwo w zatrudnieniu posiadają pracownicy innych przedsiębiorstw górniczych objętych systemem wsparcia pod warunkiem, iż nie skorzystali z uprawnień, o których mowa w art. 11aa ust. 1, oraz spełniają wymagania określone w ogłoszeniu o naborze.

5. Na zatrudnienie osób, o których mowa w ust. 2–4, zarząd przedsiębiorstwa górniczego objętego systemem wsparcia jest obowiązany uzyskać uprzednią zgodę rady nadzorczej tego przedsiębiorstwa. Zgoda rady nadzorczej jest wyrażana po przedstawieniu dokumentacji z przeprowadzonego naboru.

6. Przepisów ust. 2–5 nie stosuje się do pracowników przenoszonych z innych przedsiębiorstw górniczych objętych systemem wsparcia, którzy nie skorzystali z uprawnień, o których mowa w art. 11aa ust. 1, oraz do powołania na stanowisko członka zarządu przedsiębiorstwa górnictwa objętego systemem wsparcia.”;

21) w art. 14 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Pracownikom i byłym pracownikom kopalni postawionej w stan likwidacji w okresie od 1 stycznia 2026 r. do dnia 31 grudnia 2049 r., wchodzącej w skład przedsiębiorstwa górnictwa objętego systemem wsparcia, jest wypłacana przez to przedsiębiorstwo z dotacji budżetowej lub ze środków pochodzących z podwyższenia kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górnictwa skarbowymi papierami wartościowymi przez Skarb Państwa, renta wyrównawcza przyznana na podstawie prawomocnego wyroku sądu, ugody zawartej przed sądem albo ugody zawartej między pracodawcą a pracownikiem lub byłym pracownikiem.”;

22) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. Minister właściwy do spraw gospodarki surowcami energetycznymi określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przyznawania dotacji budżetowej oraz przekazywania skarbowych papierów wartościowych na podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górnictwa przez Skarb Państwa, przeznaczonych na finansowanie rent wyrównawczych;
- 2) sposób wykorzystania przyznanej dotacji budżetowej oraz środków uzyskanych ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych;
- 3) tryb rozliczania przyznanej dotacji budżetowej oraz środków uzyskanych ze sprzedaży przekazanych skarbowych papierów wartościowych;
- 4) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej oraz tryb zwrotu, w całości lub w części, równowartości środków uzyskanych ze sprzedaży skarbowych papierów wartościowych

– biorąc pod uwagę rodzaj uprawnienia, na finansowanie którego będzie przyznana dotacja lub będą przekazywane skarbowe papiery wartościowe na podwyższenia kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górnictwa przez Skarb Państwa.”;

23) tytuł rozdziału 7 otrzymuje brzmienie:

„Szczególne uprawnienia gmin górniczych oraz nieodpłatne przekazywanie nieruchomości i ruchomości przedsiębiorstw górniczych”;

24) w art. 23:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przedsiębiorstwo górnicze może dokonać darowizny nieruchomości lub ruchomości na rzecz:

- 1) jednostki samorządu terytorialnego – na cele publiczne w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717 i 1881 oraz z 2025 r. poz. 1077 i 1080), w celu realizacji przez te jednostki zadań własnych lub realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej;
- 2) państwowej osoby prawnej – w celu budowy, rozbudowy lub utrzymywania systemów odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych.”,

b) uchyla się ust. 3;

25) w art. 25 w ust. 1:

- a) we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., zwana dalej „Agencją”,” zastępuje się wyrazem „Agencja”,
- b) w pkt 1 po wyrazach „pomocy publicznej” dodaje się wyrazy „, w tym pełnej weryfikacji rozliczenia środków przekazanych w formie dotacji oraz środków pochodzących z podwyższenia kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górniczego skarbowymi papierami wartościowymi przez Skarb Państwa”,
- c) w pkt 9 po wyrazach „systemu wsparcia” dodaje się wyrazy „, w tym pełnej weryfikacji rozliczenia środków przekazanych w formie dotacji oraz środków pochodzących z podwyższenia kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górniczego skarbowymi papierami wartościowymi przez Skarb Państwa”;

26) w art. 26 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W każdym roku budżetowym, po uzgodnieniu kwot limitów z ministrem właściwym do spraw budżetu, zostanie określona wysokość dotacji lub nominalna wartość skarbowych papierów wartościowych na podwyższenie kapitału zakładowego

przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 8 ust. 1, oraz przedsiębiorstw górniczych objętych systemem wsparcia na finansowanie:

- 1) zadań dotyczących likwidacji kopalń, zakładów górniczych lub ich oznaczonych części, likwidacji i zagospodarowania zbędnego majątku przedsiębiorstw górniczych oraz działań wykonywanych po zakończeniu całkowitej likwidacji kopalń;
 - 2) zadań dotyczących zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym, w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalń;
 - 3) naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w trakcie i po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, oraz zobowiązań, o których mowa w art. 8c ust. 2;
 - 4) świadczeń, o których mowa w art. 11a ust. 1, art. 11aa ust. 1 i art. 11ca ust. 3;
 - 5) roszczeń pracowniczych, w tym z tytułu rent wyrównawczych;
 - 6) monitoringu procesów związanych z funkcjonowaniem górnictwa węgla kamiennego oraz innych czynności zleconych przez ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi, dotyczących restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego.”;
- 27) w art. 26a:
- a) w ust. 1 wyrazy „2023–2027” zastępuje się wyrazami „2023–2025”,
 - b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W latach 2026–2031 minister właściwy do spraw budżetu może przekazać ministrowi właściwemu do spraw gospodarki surowcami energetycznymi, na jego wniosek, skarbowe papiery wartościowe celem ich przekazania przedsiębiorstwu górniczemu, o którym mowa w art. 8 ust. 1, na podwyższenie kapitału zakładowego tego przedsiębiorstwa w celu realizacji jego zadań określonych w ustawie do wysokości określonej w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy.”,
 - c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Minister właściwy do spraw budżetu określi, przez wydanie listu emisyjnego, warunki emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1a, oraz sposób realizacji świadczeń z nich wynikających.”,

- d) w ust. 6 po wyrazach „ust. 1” dodaje się wyrazy „i ust. 1a”,
- e) w ust. 7 po wyrazach „ust. 1” dodaje się wyrazy „i ust. 1a”,
- f) dodaje się ust. 8–12 w brzmieniu:

„8. Minister właściwy do spraw gospodarki surowcami energetycznymi może zlecić, na podstawie umowy, Bankowi Gospodarstwa Krajowego otwarcie i prowadzenie rachunku papierów wartościowych dla skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1a, lub świadczenie innych usług związanych z tymi papierami wartościowymi.

9. W przypadku nieprzekazania w danym roku przez ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi skarbowych papierów wartościowych zgodnie z ust. 1a, podlegają one zwrotowi na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw budżetu.

10. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 8 ust. 1, które otrzymało skarbowe papiery wartościowe, o których mowa w ust. 1a, nie może ich oferować w dniu przetargu, w którym są zbywane przez ministra właściwego do spraw budżetu skarbowe papiery wartościowe, ani w okresie dwóch dni roboczych poprzedzających dzień tego przetargu.

11. Maksymalna, nominalna dzienna wartość sprzedaży skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1a, przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 8 ust. 1, wynosi 50 000 000 zł.

12. Dokonanie przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 8 ust. 1, sprzedaży skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1a, o wartości wyższej niż określona w ust. 11, wymaga zgody ministra właściwego do spraw budżetu.”;

- 28) art. 26b otrzymuje brzmienie:

„Art. 26b. W każdym roku budżetowym po uzgodnieniu kwot limitów z ministrem właściwym do spraw budżetu, zostanie określona wysokość dotacji lub nominalna wartość skarbowych papierów wartościowych na podwyższenie kapitału zakładowego przedsiębiorstwa górniczego objętego systemem wsparcia, z przeznaczeniem na finansowanie dopłat.”;

29) w art. 26c:

a) w ust. 1 wyrazy „2023–2027” zastępuje się wyrazami „2023–2025”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1. W latach 2026–2031 minister właściwy do spraw budżetu może przekazać ministrowi właściwemu do spraw gospodarki surowcami energetycznymi, na jego wniosek, skarbowe papiery wartościowe celem ich przekazania przedsiębiorstwu górniczemu objętemu systemem wsparcia na podwyższenie kapitału zakładowego tego przedsiębiorstwa w celu finansowania dopłat do redukcji zdolności produkcyjnych lub innych wydatków określonych w ustawie do wysokości określonej w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy.”,

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Minister właściwy do spraw budżetu określi, przez wydanie listu emisyjnego, warunki emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1a, oraz sposób realizacji świadczeń z nich wynikających.”,

d) w ust. 6 po wyrazach „ust. 1” dodaje się wyrazy „i ust. 1a”,

e) w ust. 7 po wyrazach „ust. 1” dodaje się wyrazy „i ust. 1a”,

f) dodaje się ust. 8–12 w brzmieniu:

„8. Minister właściwy do spraw gospodarki surowcami energetycznymi może zlecić, na podstawie umowy, Bankowi Gospodarstwa Krajowego otwarcie i prowadzenie rachunku papierów wartościowych dla skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1a, lub świadczenie innych usług związanych z tymi papierami wartościowymi.

9. W przypadku nieprzekazania w danym roku przez ministra właściwego do spraw gospodarki surowcami energetycznymi skarbowych papierów wartościowych zgodnie z ust. 1a, podlegają one zwrotowi na rachunek wskazany przez ministra właściwego do spraw budżetu.

10. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1a, które otrzymało skarbowe papiery wartościowe, o których mowa w ust. 1a, nie może ich oferować w dniu przetargu, w którym są zbywane przez ministra właściwego do spraw budżetu skarbowe papiery wartościowe, ani w okresie dwóch dni roboczych poprzedzających dzień tego przetargu.

11. Maksymalna, nominalna dzienna wartość sprzedaży skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1a, przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1a, wynosi 50 000 000 zł.

12. Dokonanie przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1a, sprzedaży skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1a, o wartości wyższej niż określona w ust. 11, wymaga zgody ministra właściwego do spraw budżetu.”;

30) w art. 27 skreśla się wyrazy „, , art. 26 ust. 1 pkt 4 i ust. 5”;

31) uchyla się art. 30a.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, 340, 368, 620 i 680) art. 52zd otrzymuje brzmienie:

„Art. 52zd. Zwalnia się od podatku dochodowego kwoty jednorazowych odpraw pieniężnych, o których mowa w art. 11d ust. 4b i art. 11da ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1383 oraz z 2025 r. poz. ...).”.

Art. 3. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa z części 48 – gospodarka surowcami energetycznymi przeznaczonych na wykonywanie zadań i realizację działań, wynikających z niniejszej ustawy wynosi w roku:

- 1) 2026 – 1 772 mln zł;
- 2) 2027 – 1 361 mln zł;
- 3) 2028 – 1 119 mln zł;
- 4) 2029 – 1 441 mln zł;
- 5) 2030 – 825 mln zł;
- 6) 2031 – 605 mln zł;
- 7) 2032 – 400 mln zł;
- 8) 2033 – 316 mln zł;
- 9) 2034 – 65 mln zł;
- 10) 2035 – 729 mln zł.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki surowcami energetycznymi monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, oraz wdraża mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 3.

3. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków określonego w ust. 1 i środków zaplanowanych w ustawie budżetowej na ten rok na realizację zadań wynikających z niniejszej ustawy oraz w przypadku gdy część planowanych wydatków, o których mowa w ust. 1, przypadająca

proporcjonalnie na okres od początku roku kalendarzowego do końca danego kwartału została przekroczona:

- 1) po pierwszym kwartale – co najmniej o 20 %,
- 2) po dwóch kwartałach – co najmniej o 15 %,
- 3) po trzech kwartałach – co najmniej o 10 %

– minister właściwy do spraw gospodarki surowcami energetycznymi stosuje mechanizm korygujący polegający na obniżeniu kosztów wykonywania zadań i realizacji działań, o których mowa w ust. 1, lub wstrzymaniu wypłat jednorazowych odpraw pieniężnych.

4. Wstrzymane wypłaty, o których mowa w ust. 3, realizuje się w roku następnym do dnia 31 stycznia, do wysokości środków zaplanowanych w ustawie budżetowej.

5. W przypadku gdy wielkość wydatków w poszczególnych miesiącach jest zgodna z maksymalnym limitem wydatków z budżetu państwa, o którym mowa w ust. 1, przepisu ust. 3 nie stosuje się.

Art. 4. Przepis art. 8f ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do wydobywania metanu przez przedsiębiorstwa górnicze, rozpoczętego po dniu wejściu w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. Świadczenia, o których mowa w art. 11aa ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przysługują pracownikom przedsiębiorstw górniczych objętych systemem wsparcia, zatrudnionym w zakładzie górniczym w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dnia od dnia ogłoszenia.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym
Arkadiusz Żurawel
Dyrektor Departamentu Prawnego w Ministerstwie Energii
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/